

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/82/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3712205164
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2012:3712205164.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľky G. Y., bytom H. Z. XXX proti odporcovi H. Y., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave pre výkon trestu odňatia slobody v G. X. Y., o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, zo dňa 22. júna 2012, č.k. 10P/48/2012-17 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zvýšil vyživovaciu povinnosť odporcu na navrhovateľku zo sumy 30,- eur na 100,- eur mesačne, ktoré bude odporca poukazovať k rukám navrhovateľky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 01.05.2012. Zročné výživné za obdobie od 01.05.2012 do 22.06.2012 vo výške 140,- eur uložil odporcovi zaplatiť k rukám navrhovateľky do 30. dní od právoplatnosti rozsudku. Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 04.10.2011, č.k. 3P/58/2011-11 v časti o vyživovacej povinnosti odporcu k navrhovateľke. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si ju neuplatnila. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že naposledy bola vyživovacia povinnosť odporcu na navrhovateľku určená rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 04.10.2011, č.k. 3P/58/2011-11. V uvedenom konaní rodičia vtedy maloletej navrhovateľky schválili dohodu, na základe ktorej bol otec zaviazaný prispievať na výživu odporkyne sumou 30,- eur mesačne s účinnosťou od 01.04.2011. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.10.2011. V čase posledného rozhodovania o výživnom bol odporca vo väzbe, ktorú vykonával v Ústave pre výkon väzbe v B. od 06.04.2011. Vo výkone väzby nebol pracovne zaradený. Okrem navrhovateľky mal vyživovaciu povinnosť k mal. F. Y., nar. 25.09.1998. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 04.10.2011, č.k. 2T 170/2011-271 bol odporca uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona s poukázaním na ust. § 138 písm. j/ Trestného zákona, za čo bol uvedeným rozsudkom v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 4 roky. Odporca nastúpil výkon trestu odňatia slobody dňa 24.11.2011 do I. na výkon trestu odňatia slobody v G. X. Y.. Zo správy I. na výkon trestu odňatia slobody G. X. Y. zo dňa 23.05.2012 súd zistil, že odporca nie je zaradený do práce a nemá príjem. Navrhovateľka bola v školskom roku 2012/2013 prijatá na štúdium na Strednej odbornej škole pre žiakov s telesným postihnutím B. v učebnom odbore obchodná prevádzka. Navrhovateľka bude od septembra bývať na internáte, za ktorý mesačne zaplatí 23,- eur. Za stravné lístky zaplatí 25,- eur mesačne. Navrhovateľka sa vyučila ako cukrárka, odbor skončila 20.06.2012. Nenašla si prácu, preto sa rozhodla doplniť si vzdelanie štúdiom v odbore obchodná prevádzka. Matka navrhovateľky bola v čase posledného určenia vyživovacej povinnosti na dcéru zamestnaná s mesačným príjmom 450,- eur netto. V súčasnej dobe je matka zamestnaná v spoločnosti R. K. s priemerným mesačným zárobkom 300,- eur netto. Má vyživovaciu povinnosť k mladšej sestre navrhovateľky. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľka naďalej spĺňa podmienky pre určenie výživného

podľa § 62 Zákona o rodine a nasledujúcich a oprávnene sa domáhala určenia vyživovacej povinnosti, nakoľko ako študentka nemá vlastný príjem a na uspokojenie svojich výdavkov preto nemá dostatok prostriedkov. Súd pri rozhodovaní o výške výživného prihliadol na potreby navrhovateľky ako aj na zárobkové možnosti odporcu. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti odporcu na navrhovateľku došlo k zmene pomerov na strane odporcu. Kým v čase posledného rozhodovania bol odporca vo väzbe, nebol právoplatne odsúdený a platila prezumpcia neviny, v súčasnosti je právoplatne odsúdený k výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v G. X. Y. a ku ktorému bol odsúdený vo výmere 4 roky. Odporca bol odsúdený pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, ktorého zločinu sa dopustil proti matke navrhovateľky ako aj samotnej navrhovateľke, čo vyplýva z trestného rozsudku. Súd mal za preukázané, že odporca je v súčasnosti síce bez príjmu, ale na druhej strane sa súd zaoberal dôvodmi takéhoto stavu, najmä preto lebo sa dopustil konania, za ktoré bol odsúdený. Zbavil sa tým možnosti dosahovať príjem, z ktorého mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke v rozsahu vyššom ako je 30,- eur. Odporca tak spôsobil situáciu, kedy stratil možnosť pracovať a dosahovať pravidelný príjem, prípadne zadovážiť si financie prácou v zahraničí, ktorú vykonával pred vzatím do väzby. Výkon trestu odňatia slobody za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby vrátane navrhovateľky nemôže byť pre odporcu pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti výhodou. Súd musí vziať do úvahy možné zárobky povinného, teda tie, ktoré by mohol dosahovať, keby vykonával zárobkovú činnosť. Požadované výživné tak ako si ho uplatnila navrhovateľka je oprávnené aj vo vzťahu k potrebám navrhovateľky. Navrhovateľka len za internát a stravné lístky zaplatí mesačne 81,- eur. Na strane jej matky došlo k zníženiu zárobku od posledného určenia vyživovacej povinnosti, teda matka nie je schopná plne zabezpečiť potreby navrhovateľky. Navrhované výživné vo výške 100,- eur mesačne je preto odôvodnené aj vo vzťahu k potrebám navrhovateľky. Súd poznamenáva, že navrhovateľka bola prijatá na denné štúdium na strednej škole o skončení učebného pomeru, prejavila tak predpoklady pre vyššie vzdelanie a teda nenadobudla ešte schopnosť sama sa živiť a preto vyživovacia povinnosť rodičov k nej podľa zákona 62 ods. 1 Zákona o rodine trvá. V danej veci návrh na začatie konania navrhovateľka podala na súd dňa 30.04.2012 a uplatnila si zvýšenie výživného od 01.05.2012. od 01.05.2012 do rozhodnutia vo veci samej do 22.06.2012 patrí navrhovateľke zameškané výživné za mesiac máj a jún 2012 vo výške 140,- eur/každý mesiac vo výške 70,- eur, ktoré súd uložil odporcovi zaplatiť do 30. dní od právoplatnosti rozsudku. Právne svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil ust. § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Navrhol ho zmeniť tak, že návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného bude zamietnutý. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav. Nesúhlasil s odôvodnením napadnutého rozsudku, že si svoju platobnú neschopnosť zapríčinil sám, nakoľko mohol pracovať v zahraničí a dosahovať pravidelný príjem, prípadne zadovážiť si financie prácou v zahraničí, ktorú vykonával pred vzatím do väzby. Vytýkal súdu prvého stupňa, že si neoveril kde pracoval, koľko zarábala pred vzniknutým stavom, ktorý si „zapríčinil sám“. Uviedol, že skutočnosť je taká, že bol bez práce a evidovaný na Úrade práce v J. L.. Ďalej poukázal na to, že popri plnení si súčasnej vyživovacej povinnosti za pomoci rodičov platí úver, ktorý má spoločný s manželkou A. Y., čerpaný na rodinný dom, v ktorom býva aj s deťmi. Keďže manželka nie je schopná spolupodieľať sa na vyplácaní úveru, tak to musí platiť on, aby nedošlo k exekúcii.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že v júni 2012 ukončila odborné učilište v odbore cukrárka a nakoľko sa aj napriek svojej snahe nemohla zamestnať, využila možnosť vyučiť sa v inom odbore a získať tak väčšie možnosti uplatnenia. Uviedla, že od septembra 2012 začína študovať odbor pracovník obchodnej prevádzky, s čím sú spojené finančné náklady na cestovanie, internát, stravu, pomôcky na prax a ďalšie náklady, ktoré sa v priebehu roka neustále zvyšujú. Ďalej poukázala na to, že jej matka pracuje a jej príjem nestačí na financovanie ich domácnosti a dvoch detí, nakoľko okrem nej sa stará ešte aj o sestru. Záverom uviedla, že otec o ňu neprejavuje žiaden záujem, dokonca ani nevie koľko má rokov a nemá prehľad o jej potrebách. Vyslovila názor, že sa nijako nepričinila o to, aby skončil tam kde je, ale to neznamená, že sa on teraz nemá podieľať na starostlivosti o svoju rodinu.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 3 cit. ustanovenia, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Týmto osobitným zákonom je zákon o životnom minime. Znamená to, že každé dieťa bez ohľadu na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča má právo na určenie výživného aspoň v minimálnom rozsahu zodpovedajúcom 30% zo sumy stanoveného životného minima, a to aj vtedy, ak schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča neumožňujú určenie výživného ani v tejto minimálnej výške. Povinný rodič musí vždy zabezpečiť výživu nezaopatreného dieťaťa aspoň v minimálnom rozsahu, hoci aj na úkor svojho minima.

Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

V preskúmvanej veci sa navrhovateľka podaným návrhom zo dňa 30.04.2012 domáhala zvýšenia výživného zo strany odporcu zo sumy 30,- eur mesačne na sumu 100,- eur mesačne. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní zvýšil vyživovaciu povinnosť odporcu k navrhovateľke v zmysle jej návrhu, keď dospel k záveru, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti odporcu na navrhovateľku došlo k zmene pomerov na strane odporcu. Kým v čase posledného rozhodovania bol odporca vo väzbe, nebol právoplatne odsúdený a platila prezumpcia nevinu, v súčasnosti je právoplatne odsúdený k výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky. Odporca bol odsúdený pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa dopustil proti matke navrhovateľky ako aj samotnej navrhovateľke. S týmto sa zbavil možnosti dosahovať príjem, z ktorého mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke v rozsahu vyššom ako je 30,- eur. Odporca tak spôsobil situáciu, kedy stratil možnosť pracovať a dosahovať pravidelný príjem, prípadne zadovážiť si financie prácou v zahraničí, ktorú vykonával pred vzatím do väzby.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa pri zvýšení výživného od odporcu na navrhovateľku vychádzal z toho, že odporca je vo výkone trestu odňatia slobody pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že odporca si svoju súčasnú nepriaznivú finančnú situáciu zapríčinil sám. Uvedeného zločinu sa dopustil voči svojej manželke A. Y. a ich dvom dcéram, v tom čase maloletej navrhovateľke G. Y. a mal. F. Y.. Skutočnosť, že odporca je vo výkone trestu odňatia slobody, preto nemôže byť na ujmu navrhovateľky. Podľa ustálenej aplikačnej praxe sa má v zmysle potenciality príjmov posudzovať prípadný výkon trestu odňatia slobody za úmyselný zločin týrania blízkej a zverenej osoby, keď sa vychádza z toho, že práve výkon trestu z tohto dôvodu by nemal byť pre páchatel'a výhodou a preto pri určovaní výživného treba vychádzať z možných zárobkov. Na základe týchto skutočností bolo potrebné vychádzať z hľadiska kritéria potenciality príjmov (§ 75 Zákona o rodine), t.j. z príjmu, ktorý odporca dosahoval pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody.

Súd prvého stupňa však v danej veci rozhodol bez toho, aby dostatočne zistil skutkový stav veci. Nezistoval vôbec schopnosti a možnosti odporcu pred nastúpením do výkonu trestu, taktiež nezistoval, kde bol zamestnaný pred nastúpením do výkonu trestu, aký dosahoval príjem, z akého dôvodu s ním bol ukončený pracovný pomer a aká bola jeho pracovná disciplína. Odvolací súd poukazuje na to, že v rozhodnutí o určení (zvýšení) výživného musí byť vždy uvedený príjem, z akého súd vychádza pri rozhodovaní. Súd prvého stupňa takto nepostupoval, preto ani nemohol správne posúdiť, či na strane odporcu nastala taká zmena pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorá by odôvodňovala aj zmenu posledného rozhodnutia o výživnom na navrhovateľku. Z tohto dôvodu bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa predčasné.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude súd prvého stupňa pokračovať v zmysle horeuvedeného právneho názoru, v naznačenom smere vykoná dokazovanie. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude preto opätovne vypočítať odporcu k jeho osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom pred nastúpením do výkonu trestu, zistiť súčasné osobné, majetkové a zárobkové pomery matky navrhovateľky a odôvodnené potreby navrhovateľky. Až po takomto doplnení dokazovania vo veci opätovne rozhodne.

Vysloveným právnym názorom je viazaný (§ 226 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.